

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 290
TELEFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELEFON 19937

VERTICAL
L'ATELIER
DE
L'ARTISTE
MONTAÑES

TRENTA CENTIMES

- Tu ets del Marroc espanyol?
- No. Jo sóc de l'Espanya marroquina.

Després de visitar la tomba dels seus pares, Hitler vol trobar la del seu avi

—Quins són els límits d'Austria?
—Austria.. està molt limitada.

Viena.—Acabades les cerimònies dels darrers suïcidis de patriotes, el senyor Hitler ha rebut avui els corresponents estrangers.

—Ja veieu —els ha dit— com tot ha anat bé; només ha calgut una petita indicació a les autoritats faccioses que ocupaven el Govern d'Austria, perquè el poble austriac autèntic hagi manifestat unànimement la seva submissió a la meua autoritat. Amb això podeu veure clarament quina és la voluntat del poble i qui sóc jo. Ara les potències diuen que si volen o no volen defensar Txecoslovàquia en cas d'agressió. Per què hem d'agredir Txecoslovàquia? ¿Es que per ventura hem agredit Austria? ¿El dia que els sudetes em demanin ajut, serà una agressió que jo hi vagi amb tropes? Nosaltres estem disposats a ajudar totes les minories alemanyes del món, i m'agradaria de saber com s'hi oposarà ningú.

—França, no?

—I cal Cridaven molt per Austria i ja ho veieu; com que no hi ha agressió, i després el fet està consumat... I, qui és que s'ha posat mai a desfer un fet consumat? A veure, qui? Vostè?

—No, senyor; jo no!

—Ah! Doncs amb Txecoslovàquia passarà igual. Jo no faré més que ajudar els alemanys; si el Govern txec dimiteix, serà cosa seva; ara, la fàbrica Skoda serà cosa meua.

—I, serà molt aviat això?

—No ho sé; primer vull tornar a veure la tomba dels meus pares i després la de l'avi.

—Ah, també té l'avi enterrat ací?

—No, l'avi el tinc enterrat a Hongria i, com que no se sap ben bé on, hauré de cercar tot el país.

—Devia ésser un desconegut, que no se sàpiga la seva tomba.

—I cal Era un home cèlebre. Un guerrer que va conquistar des del Rin a la Xina. Només que va ésser derrotat a Troyes, a França havia d'ésser! Però l'any següent passà el Brenner i saquejà Milà! Llèstima que un any més tard, en el banquet de bodes es va afartar tant, que va morir de repent, que si no...

—Fa molt temps d'això?

—L'any 453.

—No recordo ningú d'aquell temps que es digués Hitler.

—No; és que es deia Attila. Ara vull trobar la seva tomba i acabaré la seva obra.

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA

— I aquest diu que és molt valent?
— No, però té molta facilitat de paraula.

EDITORIAL

Es possible?

Hom es demana si és possible que es repeteixi, reiteradament i sense cap conseqüència per als assassins, el fet que una ciutat de dos milions d'habitants sigui sotmesa durant 48 hores a l'acció de la metralla i de l'aire líquid, per ordre d'un o dos assassins coneguts, que van repetint la facècia sense que s'aixequi cap veu repressiva, ni cap potència que en defensa dels més vells prejudicis de la justícia universal cregui que té obligació d'impedir aquests fets, i sobretot d'evitar que puguin convertir-se en llei coactiva aplicable a la resignació fatalista dels costums que acabarien per inèrcia i per fatalisme natural, a trobar-ho natural, com es troba natural allò que és inevitable,

com els sismismes, els diluvis o

Però, posats a admetre, que ja és passar-se d'ésser estoic i resignat, que és inevitable acceptar com a inevitable que dos milions d'estadants d'una població civil, a més de 200 quilòmetres del front, siguin massacrats per ordre de dos assassins representats al Comitè de No Intervenció, diem nosaltres.

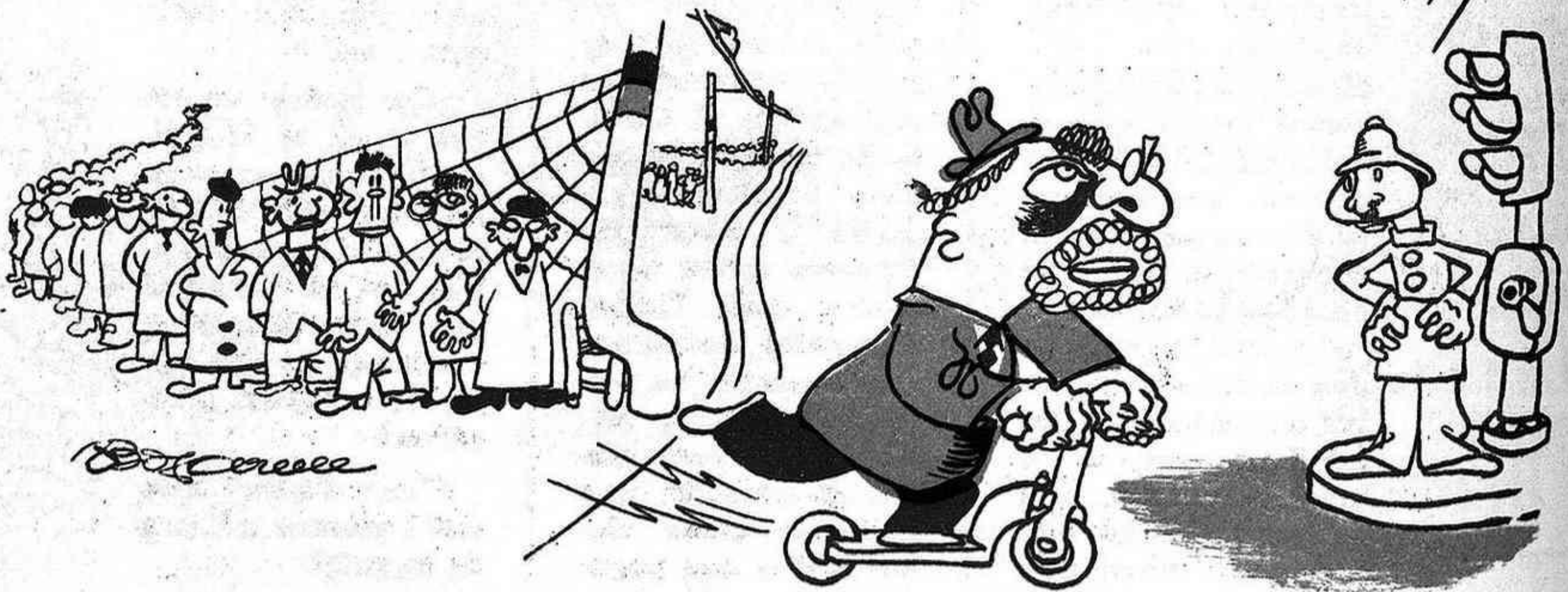
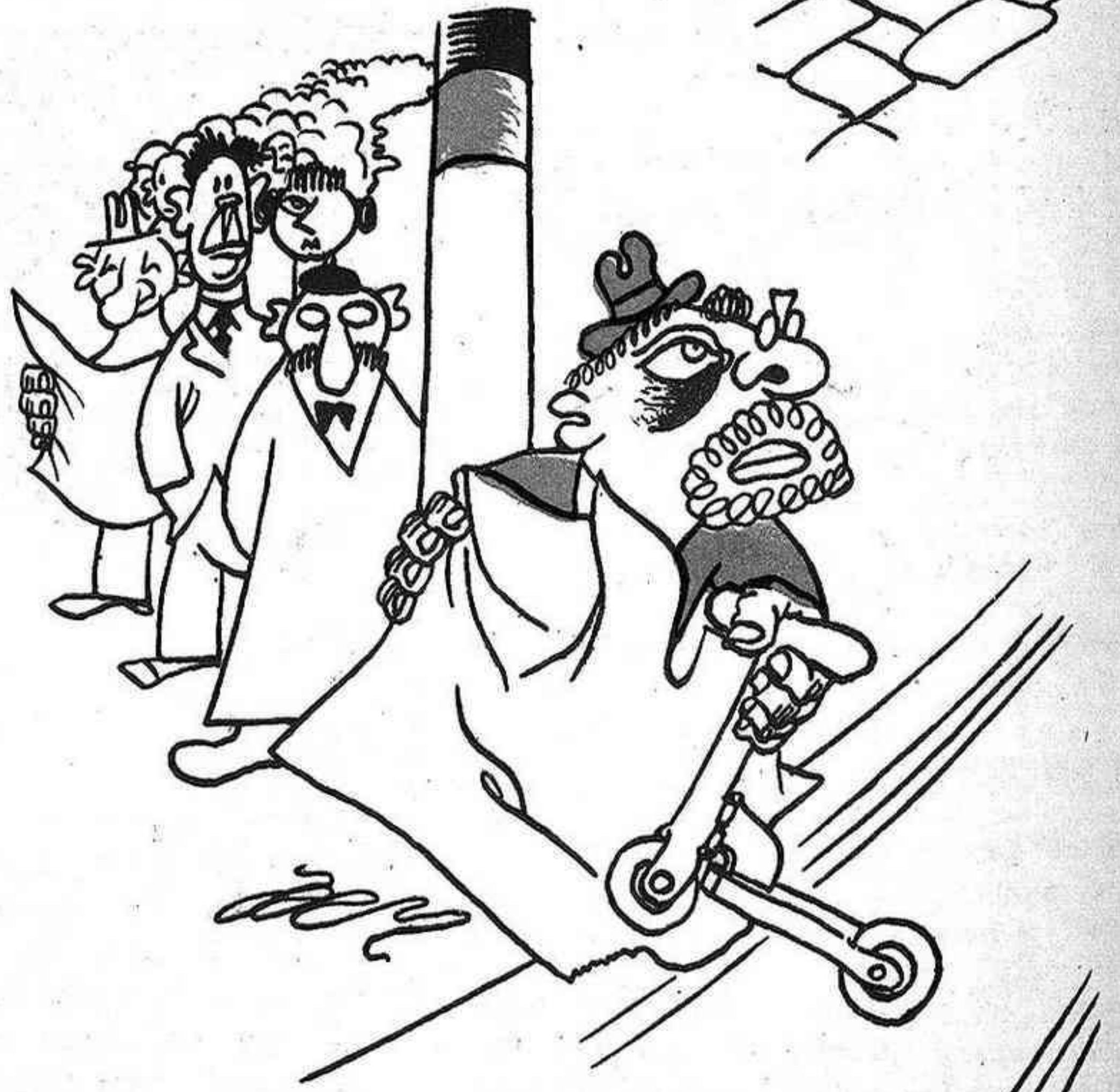
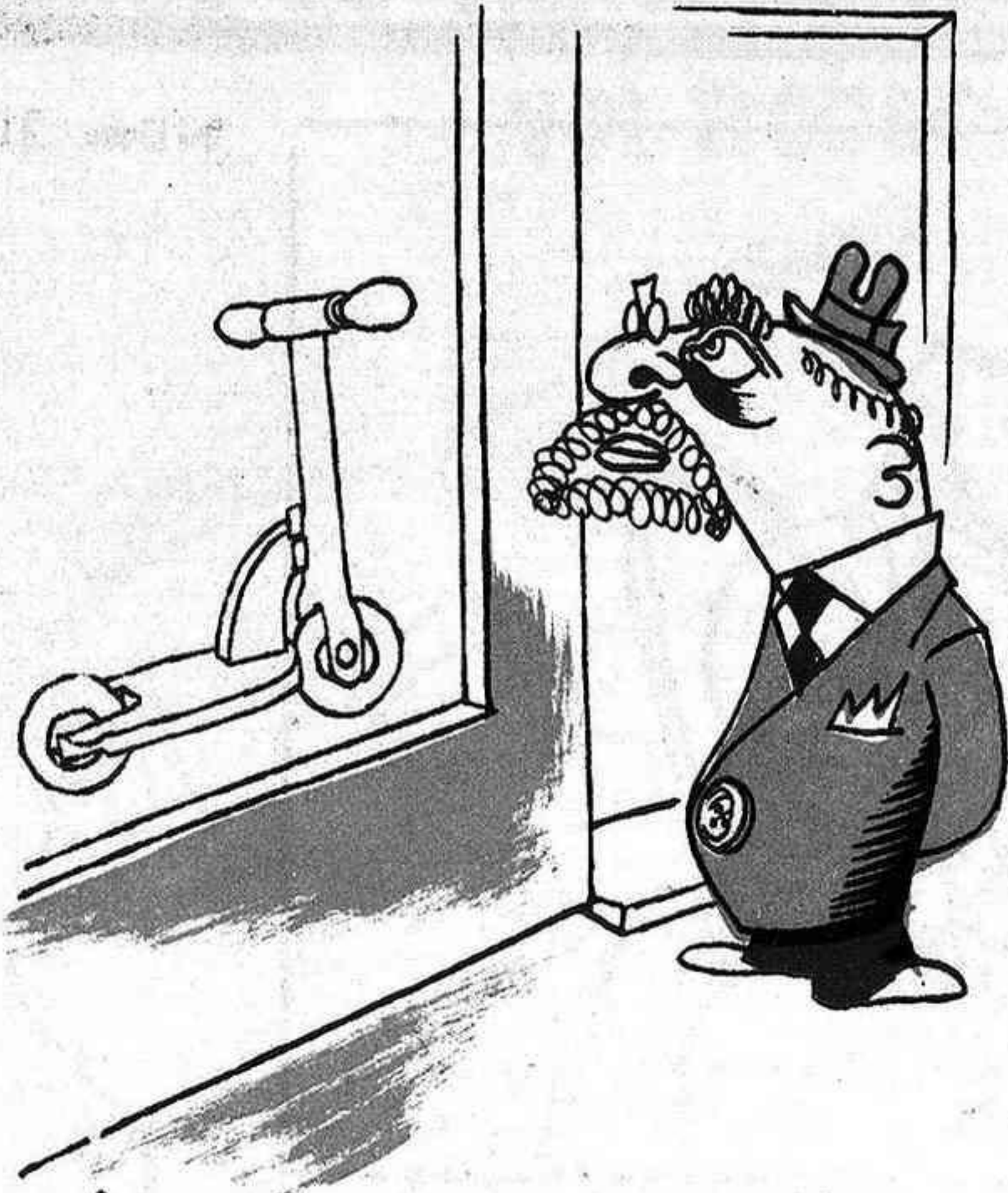
¿No és injust que aquestes ciutats agraciades amb l'honor d'aquestes desgràcies siguin sempre les mateixes i elegides reiteradament amb manifesta injustícia que negligeix altres ciutats tant o més popu-

loses, i qui sap si més obligades o almenys més ben predisposades a comprendre el fatalisme d'aquestes dissorts?

Volem dir, si no seria més just i més equitatiu, i fins i tot paradoxalment més saludable, incloure en aquesta rifa sinistra de la dissort, ciutats tan belles i heroiques com Roma, Venècia, Gènova, Berlín, Múnic, Frankfurt, etcètera... etc.

¿Qui podrà, en tot cas, si no es fa així, al·legar que aquestes famoses ciutats han estat massa impassibles davant d'uns fets que elles diran que mai ningú no s'ha cuidat de donar-los a conèixer?

S'ha d'ésser més just i generós a l'hora de repartir!

Confessem que fem riure

El somni d'una nit de primavera

Els que fem L'ESQUELLA també, de tant en tant, tenim dret a manifestar-nos. Està clar que nosaltres ens manifestem d'una manera més correcta i silenciosa. Sense cridar pel carrer, sense embrutar les parets, sense cometre cap d'aquests excessos que cometen generalment tots els manifestants.

Seria hora que les autoritats interessades declarassin el nostre setmanari article de primera necessitat. No tan sols de pa viu l'home viu d'un

seguit de coses, totes les quals, ara, té racionades. Doncs bé. L'home viu també d'humor, i és un tort molt gran el que s'ha fet amb L'ESQUELLA en no racionar-la com a tants altres articles.

El qui això escriu, ja fa temps que estava

convencut d'aquestes coses. Li faltava, però, la demostració irrefutable, i aquesta va arribar-li el diumenge passat.

La redacció de L'ESQUELLA

com tants altres ciutadans barcelonins, es disposava a anar a fer camping pels voltants de Barcelona. Quan, a la parada del tramvia, tinguérem ocasió de presenciar el fet següent:

Un ciutadà s'acosta a un quiosc de periòdics i demana:

—L'ESQUELLA?

El venedor li allarga un exemplar del nostre periòdic.

—Me'n vol donar una altra? —fa el comprador.

El quiosquer ja se'l mirava malament. I inquirir:

—M'han destruït un magatzem de queviures.
—Es terrible. Ni els nostres ens respecten.

—De la setmana passada?

—No, d'aquesta. En vull dos números, perquè aquesta setmana necessito diure'm més que mai.

I el comprador de L'ESQUELLA se n'anà amb els seus dos números del periòdic, tot donant una mala mirada als ciutadans que, a la parada del tramvia,

Nosaltres no poguérem resistir l'escena. Un ric avergonyits, i aprofitant que el tramvia no passava ni amenaçava en passar durant tres hores, abandonàrem la parada i tornàrem a casa, a instal·lar el matalàs damunt del seu lloc natural, que no és altra que el somnier.

I a la nit, dormint damunt del matalàs i damunt del somnier, tinguérem el més dolç dels somnis. Somniàrem que un dia, a les targes de racionament que reparteix la Tinença d'Alcaldia, al costat del pa, de l'arroç i dels ous, hi havien unes lletres que deien «L'ESQUELLA, i que cada divendres, als quioscos dels diaris, es formaven unes cues nodridíssimes de persones que s'anaven a proveir de L'ESQUELLA.

I a cavall de la fantasia, encara somniàvem coses més dolces. Somniàvem que els que fem L'ESQUELLA, ens dedicàvem a l'intercanvi. Que amb un exemplar del nostre periòdic, hi havia qui ens donava una pastilla de sabó, o bé una paquetilla de dos rals. Anàvem pel món, i amb L'ESQUELLA a la mà, tot ho teníem pagat. No ens faltava res.

Totho mens deia:

—Teniu L'ESQUELLA? Demaneu el que voleu. Ens convé riure, al preu que sigui.

I un bon dia, per les parets de la ciutat, apareixien uns cartells que deien: «Batalla de L'ESQUELLA».

Que certs individus anaven a parar als Tribunals de Subsistències, acusats d'amagar L'ESQUELLA, com tant saltres hi van a parar acusats d'amagar l'ou.

I tot el món ens envejava el nostre bon humor, creat gràcies als esforços dels redactors de L'ESQUELLA. Als facciosos, batuts en aquesta batalla de l'humor, no els quedava altre remei que fer tornar a sortir el Queipo del Llano per a fer-nos la competència. Però, ai que el general del micròfon ja no feia cap mena de gràcia! La gent el trobava trist. Franco l'havia de retirar cuitacorrents, car els seus partidaris se li morien de tristesa.

Aquest ha estat el somni d'una nit de primavera. Ha tingut la virtut de convèncer-nos que nosaltres, a la societat, hi tenim una gran missió reservada: la de fer riure. Pensem portar-la a terme fins el darrer moment. Que cadascú compleixi amb la seva, com nosaltres complim amb la nostra. Visca la rialla! I amén.

L'ex pa de Viena

Comencen a tocar-se els fruits de l'Anschluss. Els tècnics que el ministre alemany de l'Economia ha tramès a Viena, després de treballar cinc dies i cinc nits sense descans, han trobat finalment l'ersatz del famós pa de Viena.

Es tracta d'una composició química, feta a base de suro i de farina de linòleum. El pa així obtingut es deixa menjar perfectament (és clar, quin remei li queda, i qualsevol es resisteix a un desig nazi, per pa que hom sigui!).

L'obtenció d'aquest pa sintètic és una nova «victòria de la tècnica alemanya i de les idees de Hitler».

—Sí, mireu, han vingut a ajudar-vos a treballar la terra.

**Malgrat els bàrbars bom-
bardeigs sobre la nostra
Barcelona, «L'Esquella» no
ha perdut el riure, que
és una manera com una
altra d'ensenyar les dents**

PER UN «QUÍTAME ALLÍ ESAS CAÑAS»...

El general Queipo del Llano anuncia, des del captiveri, l'anchluss d'Andalusia

El feude de Fuhrerito el Chico portarà el nom d'Anchluss

Sevilla, 20. — Amablement invitats pel general Queipo del Llano, els periodistes que fan informació a la capitania Suprema dels Exèrcits del Sud, anàrem ahir a la presó a veure l'illustre captiu. El trobarem ple d'optimisme.

—Ahí me tienen ustedes —començà dient— cumpliendo condena y con mis deberes de patriota para dar ejemplo.

—¿Un desliz, mi general? —li preguntà un repòrter.

—Nada de eso —contestà Don Gonzalo—; simplemente que quiero, como Nuestro Señor Jesucristo, dar ejemplo a los españoles, para que sepan someterse a Aquel que manda más.

—Ja; a Déu.

—No, señores; al Führer, que guarde a Dios de todo mal que El no le haga. Así los rojillos no se podrán quejar. Si Don Gonzalo ha sufrido serenamente prisión, bien pueden ellos disfrutarla con la misma serenidad.

—Així, S. E. està sereno?

—Esto es un decir; como que no gozo de libertad de bebición y el economato de la cárcel no está, que digamos, muy bien abastecido... en fin; cielo sereno con sus nubecillas si no sus nubarrones acostumbrados.

—¿I, per què es troba S. E. en aquesta situació?

—Pues, miren ustedes; cuestiones de política internacional; el otro día nos las tuvimos con unos caballeros oficiales alemanes por un quitame allá esas cañas, y ahí me tienen ustedes. Pero esas son niñerías de poca monta; la cuestión, como ya les he manifestado, es internacional y depende del «Mein Kampf»; ¡vaya palabrita! El caso es que Don Adolfo, que guarde a Dios por muchos años, tiene el proyecto de hacer unos cuantos anchluses más y el primero va a ser el de Andalucía. Claro; aquí no hay problema, como en Austria, porque no hay patriotas; pero hay que seguir las tradiciones. Y como que ese Chusnig està en chirona, pues ahí me tienen ustedes lo mismo a mí. Creo que será cuestión de poco tiempo, porque pronto los alemanes seremos los amos.

—Ah, vostè és alemany?

—No, señores; soy español de pura tres cepas; pero al hablar de los alemanes hay que decir nosotros, porque si no... zel —I el general es passà elegantment l'index de la mà dreta per la nou del coll.

—Així Andalusia formarà part del Reich? Però, en quines raons es fundarà la unió?

—¡Caramba, razones! ¡Muchas más que Austria! O si no, fíjense ustedes. ¿De dónde viene la palabrita esa del Anschluss? ¡Pues de andaluz! Y una vez hecha la unión, An-

dalucía será Anschluss; ya ven ustedes.

—I la Macarena, no hi diu res?

—Hombre... hombre... —digué el general gratant-se la calba— claro que es duro dimitir; porque los alemanes no transigen y quieren poner a Brunilda en su lugar; pero ya se acostumbrará; ¡hay tantas personas que han venido a menos! ¡Pero, mírenme a mí! Que tome ella ejemplo de mí.

—Però és que vostè, general...

—Claro, claro, ¿quién hay que tenga mis arrestos? Por eso me he dejado arrestar, que si no... a otro perro con este hueso.

—I quan es faci l'Anchluss amb Andalusia, ¿com es compaginarà la cosa amb la unitat nacional?

—Pues muy fácilmente. La España Imperial será imperial alemana, una y única en su género; pero Castilla... La Historia de España ya lo explica.

—Explica el que passarà?

—Explica lo que pasó; pero, como la historia se repite, aunque no se dice si en el mismo orden... Miren ustedes: Carlos I de España fué un Austria, y fué nombrado emperador de Alemania, con el nombre de Carlos V. Ahora también tenemos Austria, Alemania y España. En vez de Carlos, pongamos Adolfo, que también es de Austria, y ya está. Los moros invadieron la Península, invitados por un... bueno, por un visigodo. Ahora la han invadido invitados también. Cuando estuvieron aquí, después de unas palabras y unos califatos, los moros se repartieron la tierra y fundaron los llamados reinos de taifas. Bien; pues ahora igual.

—Igual?

—Claro, señores. Ahora no hay taifas, porque la palabreja ha desaparecido del uso; pero esos catalanes la han adaptado y nosotros se la vamos a conquistar para usarla. Ellos le quitaron la primera a para quitarle algo y Pompeú Fabra le puso una e en vez de la segunda a, que nosotros le devolveremos. No hay duda; somos unos grandes taifas; digo, tifas. Yo ya tengo mi nombre escogido: Fuhrerito el Chico.

—I també plorarà?

—¡Cómo no! ¡Quién no llora, no mama!

Ara sí que el pa
de Viena haurà de
canviar de nom

CORTINES DE FUM

—Sembla que estiguin fumant.
—Quan se'ls hi apagui, ja els hi donarem foc.

Espanya ngerà Austria!

Que no s'hi encaparrin els "xulos" d'Europa. Ací no cobraran el barato!

Estan perdent el temps d'altres que han demostrat més transigència i prudència" que el nostre poble invicte! Napoleó més home i va rebre!

DOS ANYS, DUES HORES

Dos anys farà ben aviat, que els fills d'Espanya defensem i nequem als assassins d'Europa allò que el dictador d'Austria ha deixat a llurs vuit potes (quatre per barba), traint la voluntat de tot un poble, tan zelós com nosaltres mateixos de la seva independència i de la dignitat racial i social que han decapitat els «xulos» anexionistes d'Europa.

No passaran!, va dir el nostre poble davant l'agressió sense «ultimatum» d'uns invasors assassins, portats a les ribes dels rius de sang ibèrica pels generals traïdors que robaren al poble les armes que havíem posat a llurs grapes per a la defensa exterior, tothora negligida i portada de desastre en desastre, fins el deshonor apoteòsic i la pèrdua de tot el prestigi internacional que les passades generacions havien conquerit mobilitzant l'impuls gegantí d'una raça única i immutable.

Ara intercaleu entre aquestes reflexions que es tornen massa serioses per a L'ESQUELLA, a força d'ésser brillants i plenes de glòria, els rots de la vinassa d'un infrageneral que ha massacrat tot el sud de la pell de toro per a sotmetre els meridionals d'Espanya a la bota teutònica i a la rapacitat lírica dels italians, mentre sotmetia tots els radioients del món a les més torturades digestions radiofòniques.

SEISS INQUART!

El fanàtic de la camisa bruna s'ha sabut, però, cercar més bons aliats a Austria i menys maldecaps.

Ell ha fet instaurar davant la mínima resistència d'un Schussnigg sospitós i d'un Miklas empenedit tot just a la meitat d'un gest gloriós, el traïdor austríac com ell, que implantés el desordre i el demanés després amb melodramàtica angouxa a instaurar un ordre, que consistís

en xuclar tota la llibertat d'Austria, fins a l'extrem vergonyós d'abolir totes les seves lleis i declarar urgents en el seu territori profanat les lleis del Tercer Reich, presidides per la destal i la barbàrie.

FRANCO NO VA A L'HORA

Però Franco no és Seiss Inquart, no és pas que sigui millor... i cal

Franco és encara més dolent, més traïdor i més ase que el botxí de tot que Hitler ha cercat per arrabassar el cap d'Austria, que... qui ho diria, era no res menys que una República, com França, per exemple, que ningú no vegi en l'exemple la més remota suspicàcia.

El que passa és que Franco és una mena de Seiss Inquart que no va a l'hora.

Franco havia promés més facilitats a Espanya per al fanàtic de la camisa bruna, que les que aquest ha trobat a Austria, sobretot, de temps.

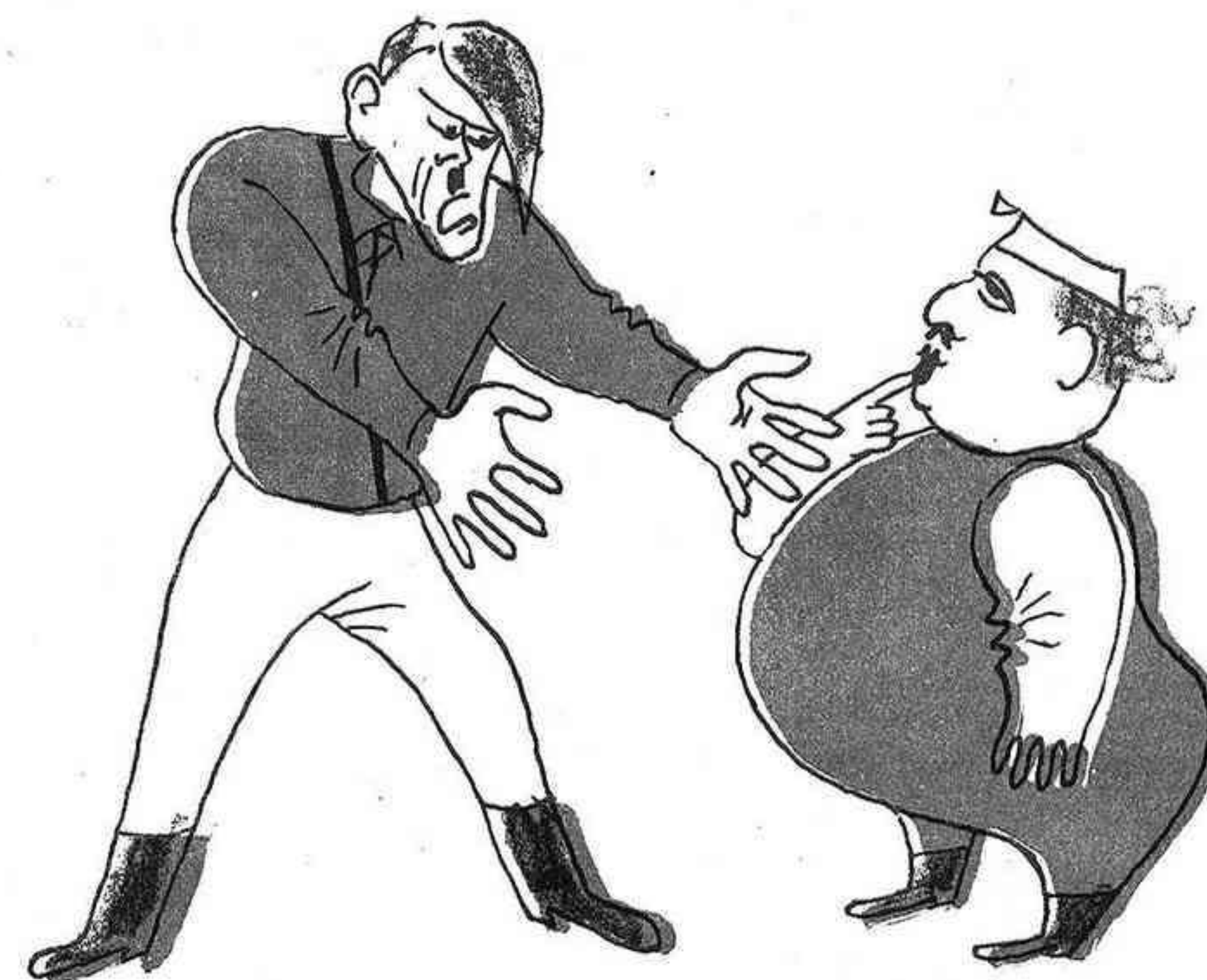
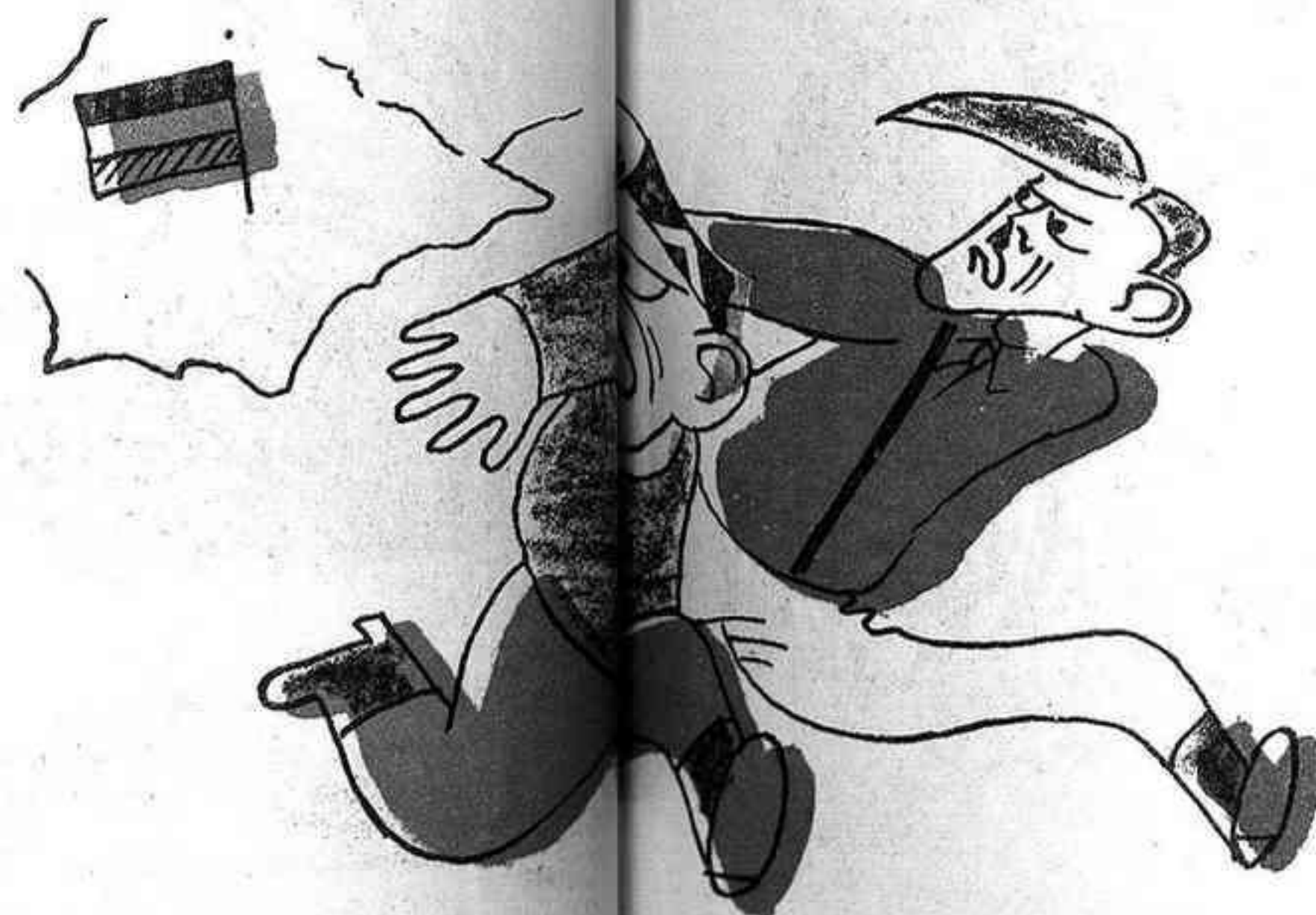
Però el mal fill de la pàtria, nascut per a traïdor, no la coneixia prou

ni gens, ni podia sospitar les dificultats que li ha reportat una resistència que és l'admiració del món, sense excloure ni tan sols la dels assassins del món, que han començat, errats, la tasca sagnant pel nostre sol, que creien, mal informats, massa assequible.

MUSSOLINI TAMPOC NO VA A L'HORA

Però encara hi ha un tercer en discòrdia que s'està empassant el tràngol i està tocant més de la vora que cap altre l'autèntica diferència incommensurable que existeix de debò entre Espanya i Austria.

La carta (carta de raspca) que l'assassí de Berlín ha tranès, a correuita, segons pròpia confessió, a l'assassí de Roma, explicant-li com ha anat la feina que li ha fet, coneguda per l'Anschluss, explica, clarament, malgrat que es digui qualsevol altra cosa, que el fanàtic assassí de la camisa negra, tampoc no anava a l'hora, ni d'acord amb el rellotge del bell Adolf, quan el re-

lloctge d'aquest insospitadament es posà a marcar Seiss Inquart.

Entesos?

Cal tenir memòria i recordar que Mussolini abandonà el socialisme, fent bandera revengista i patriòtica, o el que és el mateix, feixista, de la independència d'Austria, equilibri bescantat de la migrada pau d'Europa, o més ben dit, de la migrada pau que queda a determinats i escadussers llocs de la vella Europa!

Mussolini, l'heroic maniobrer del Brenero i de Stressa, és ara espectador menys allunyat que ningú de la bretolada matonesca i criminal que el seu compare d'eix acaba de jugar-li a l'altra riba d'un riu que hauria de portar corrents de sang llatina, per evitar que els bàrbars del món tornin al món a vendre la barbàrie en comprimits d'aspirina, per al mal dels caps tallats o bombes d'aire líquid per a ensibornar ciutats civils de dos milions d'habitants, sotmès durant 48 hores amb reitera-

da tolerància del món i de l'enviat de Déu a la terra, al crim més espantós que registra la història.

Aquest assassí de Roma diu amb més pànic que cap altra víctima de l'altre assassí, que tots dos van d'acord, i que ell i l'altre encara no han aclarit qui de tots dos és més bandoler, ni més sanguinari.

Però, no és veritat!

Els entre ells ja es fan el tracte que fan als altres.

Cap assassí no fa pauses per a ésser cavaller, i menys encara les faria amb el tracte d'un altre assassí.

Mussolini és, però, qui sap més bé que ningú —i en això troba el pes de la traïció que li ha fet l'altre pinxo— que Espanya no és pas Austria.

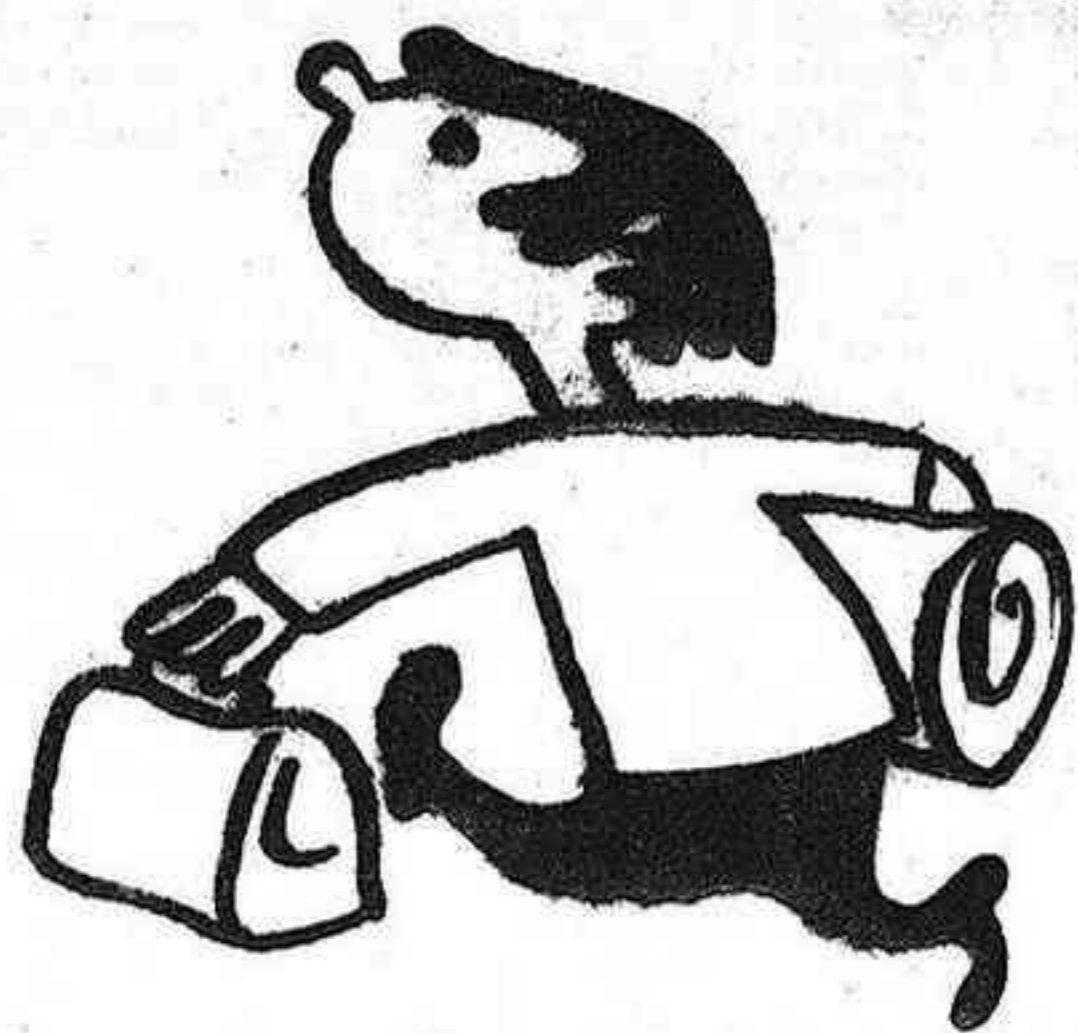
Que no s'hi encaparrin els xulos del món!

Aquí no cobraran el barato!

Aquí, no passaran!

PERE GALLARI

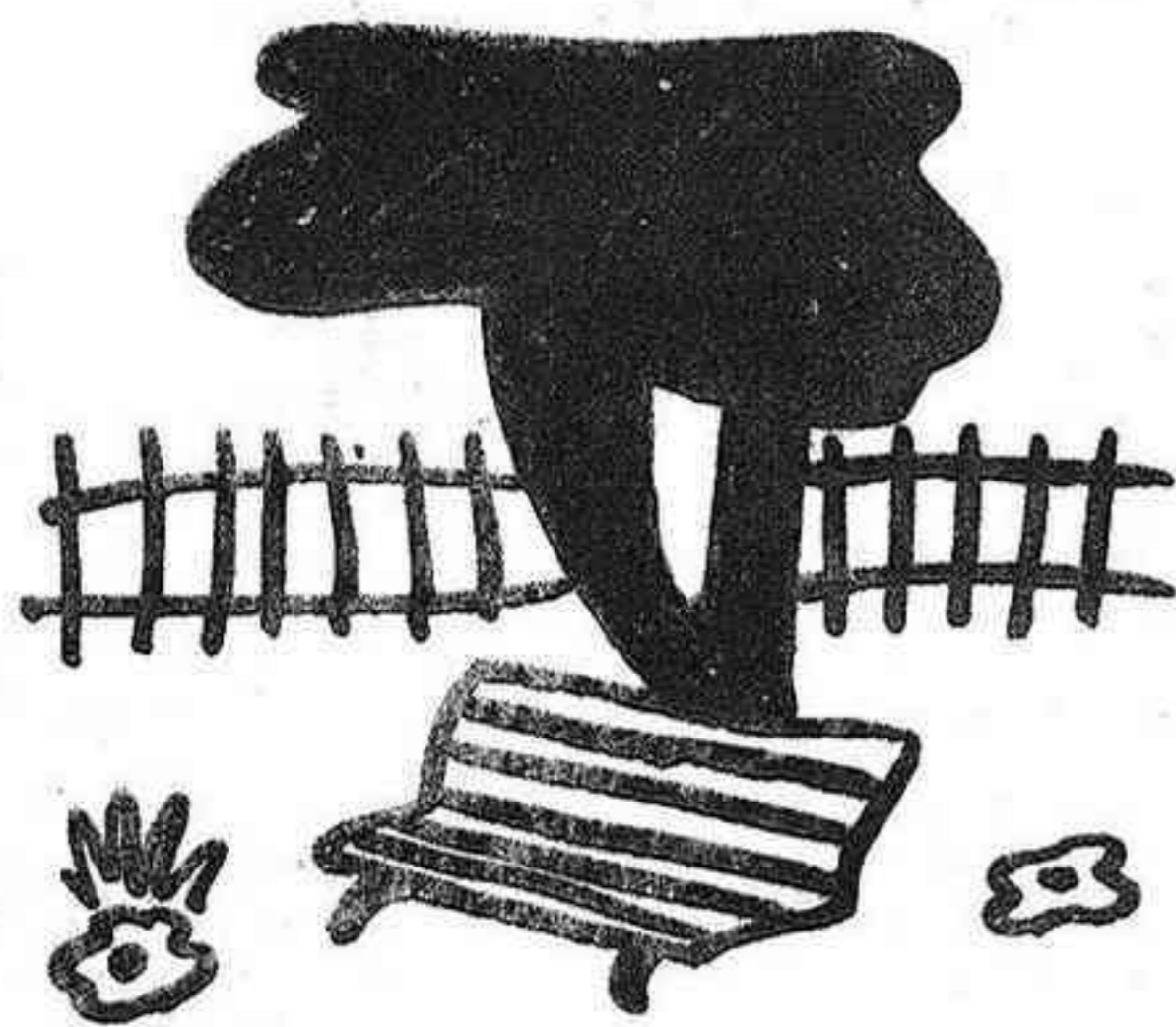
ESQUELLOTS

COMUNICACIONS

Quan el director del correccional va demanar la conferència a la Presó Model al nostre Pujols, aquest, acceptant gustós, li va dir que l'únic inconvenient que hi havia era que si en el dia que assenyalaven les comunicacions quedaven suspeses, no responia de si podria ésser a la Presó a l'hora convinguda.

—A vós —va dir Francesc Pujols al seu amic Joan Tasis, director del correccional— ja no us estranyarà, perquè si a la Presó Model hi ha un lema que diu: «Odia el delicte, plany el delinqüent», aquí a Catalunya, donat l'estat de les comunicacions, podríem dir: «Odia el viatge, plany el viatger».

MONTAÑANA

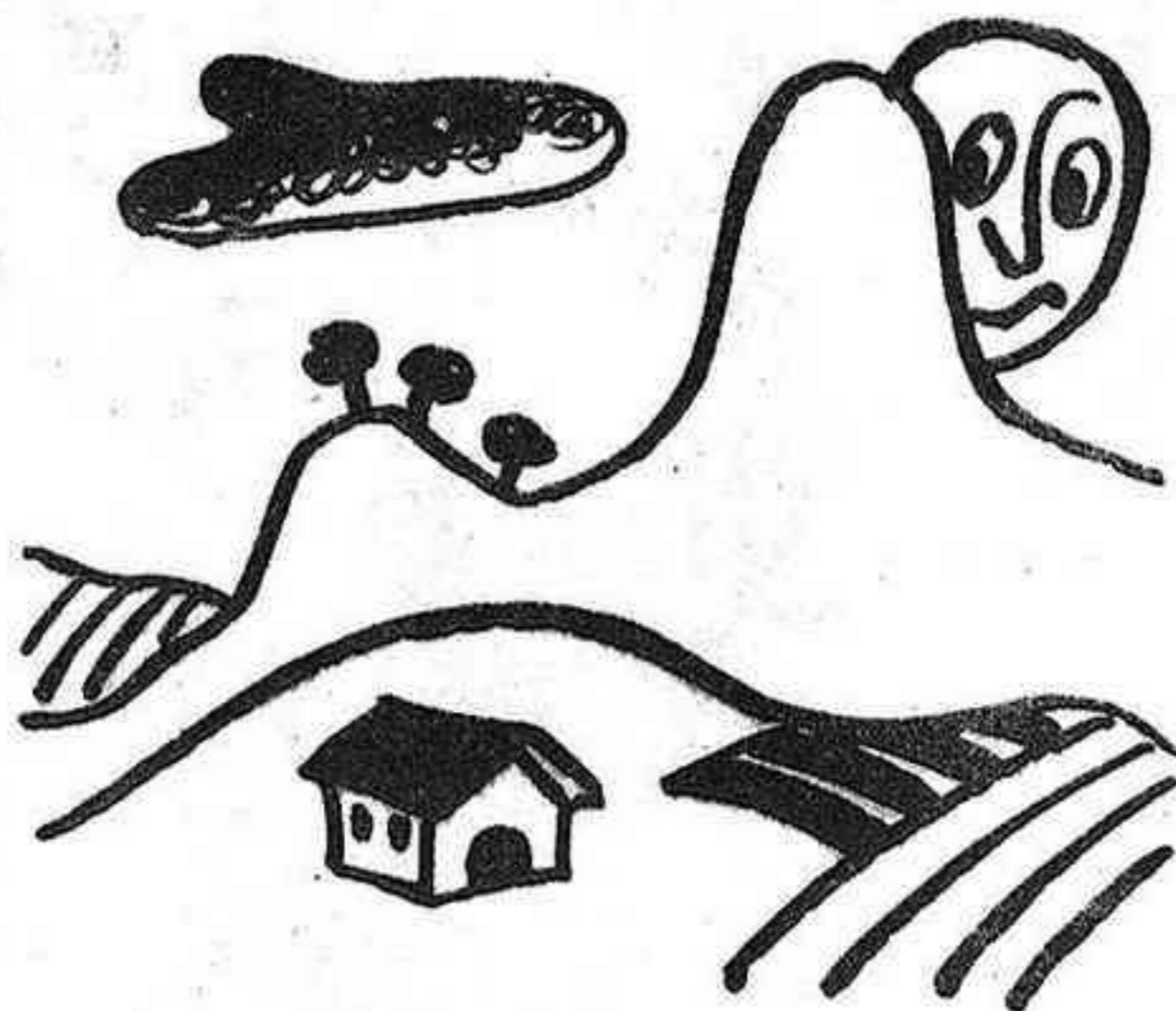
El «compañero» Montañana, precursor valencià del tan discutit companyerisme d'aquest temps, fa mig segle que defensava, enfundat en la seva bata de venedor de pintes i navegant a sotavent d'una barba romana com una vela llatina pel mar de les noves idees, els principis que la Revolució han revelat massa tard a tants revolucionaris llevats massa d'hora a l'hora de repartir-se les neveres elèctriques, per exemple.

Montañana fa trenta anys es passejava cada dia a entrada de fosc pels jardinetes de Sant Francesc de la capital levantina, desitjós d'enfrontar les seves opinions i els seus

principis en dissensió lliure a la recerca de la llum de les ides alienes i del contrast dels parers més oposats.

Montañana, amunt i avall, amb les mans a l'espatlla i el gest preocupat, s'atansava als transeünts i a cau d'orella els deixava anar amb correcte castellà de València aquesta retadora consigna:

—¡Se admite controversial!

FRANCESC PUJOLS A LA PRESO MODEL

Al nostre estimat col·laborador li han demanat una conferència a la Presó Model.

Francesc Pujols, molt agraït a aquesta distinció, diu que si s'anuncia als periòdics amb el títol de **Francesc Pujols a la Presó Model**, el primer que pensarà la gent és que l'han agafat per feixista.

El nostre Pujols, en la seva caseta i hortet de Martorell, està una mica amoïnàt.

VOLEM TREBALLAR 8 HORES

El mateix barbut Montañana i el seu compare Bonastre, professional, pare d'una famosa tiple cantant, es posaren un bon dia, fa 30 anys, al capdavant d'una tumultuosa manifestació social, que demanava la limitació de la jornada de treball.

Montañana i Bonastre portaven a coll-i-be una monstruosa pancarta que deia: «Volem treballar 8 hores».

Els dos, personificaren l'empresonament simbòlic de tota la manifestació en pes.

Foren processats.

El dia de la vista, el defensor féu una defensa d'ells, fàcil i breu, a base del següent argument, que donà un resultat absolut:

—¿Com vol el Tribunal trobar delicte en dos homes que, després de no haver treballat mai, es decideixen un dia a demanar per escrit vuit hores de feina?

—Era vostè que deia que no passariem?
—Qui, jo? Passi, home, passi!

LES SORPRESES DEL FEIXISME

Ara resulta que Polònia ha tingut un incident fronterer amb Andorra

La notícia ha sorprès enormement l'opinió europea. Polònia, l'Estat bàltic, acaba de tenir un incident fronterer amb la petita República pirinenca d'Andorra.

De moment, el conflicte pot causar una certa estranyesa a la gent no previnguda, les quals receraran inútilment al mapa les fronteres comunes a Polònia i Andorra. Però, aquesta estranyesa no és sinó malavolença. Polònia assegura que té un conflicte amb Andorra. Ho sap del cert, car li ho ha dit Ribbentrop, especialista en tota mena de conflictes, i li ho ha confirmat von Papen, especialista en l'art de promoure aquells conflictes.

El conflicte polono-andorrà inquieta molt els cercles ginebrins, car no veuen pas la manera de resoldre'l. Sembla que un caçador polonès va internar-se en territori andorrà, com si fos a casa seva. En ésser increpat per un guarda-bosc d'Andorra, el polonès va respondre amb un orgull «made in Germany», i va dir que un ciutadà de Polònia no venia obligat a donar explicacions a ningú i que podia invadir tranquil·lament tots els països. De les paraules, el caçador va passar als fets i tot cantant el «Horst Wessel», va agredir al súbdit de les valls d'Andorra.

Mentre el guarda-bosc corria a guarir-se, el polonès va redactar un ultimàtum, posant-lo immediatament a la signatura del senyor Beck. L'ultimàtum, una vegada ultimatum, ha estat tramès al Consell de les Valls, tot donant-los el consell d'acceptar-lo a l'acte, si no volien veure com l'esquadra polonesa feia una demostració naval davant de les Escaldes, capital de la República andorrana.

De moment, el veguer d'Andorra es prenqué l'ultimàtum un xic a la lleugera, car prenqué la mida de l'amplària del riu Balira, i en deduí que els cuirassats polonesos no hi passaven, per de butxaca que fossin. Després, sembla que existeixen unes certes dificultats per tal de traslladar una esquadra del Bàltic al Balira.

Com sigui que Andorra no contestava a l'ultimàtum, el coronel Beck li ha tramès un segon ultimàtum, redactat en termes molt enèrgics. Polònia dona vint-i-quatre hores de terme a Andorra per tal de donar satisfacció i excuses pels greuges inferits a l'honor polonès. En cas de no accedir Andorra a la pretensió, el coronel Beck assegura que posarà a la pràctica un projecte d'Anschluss, doncs els racistes polonesos acaben de descobrir que els andorrans són de la mateixa raça que els polonesos i que pel seu bé convé que es reintegrin immediatament a la mare pàtria.

Les cancelleries europees han conegut uns

grans moments d'emoció. Aquest incident fronterer polono-andorrà, amenaça amb encendre la guerra europea. L'Estat del Vaticà sembla que vol prendre part a favor d'Andorra i insinua que trametrà els seus suïssos contra l'exèrcit polonès. També, la Societat de les Nacionetes, integrada per Andorra, Mònaco, Lichstenstein i Tavolara, seria fàcil que declarés la guerra a Polònia, que per la seva part compta amb l'ajuda d'Alemanya, Itàlia, Portugal i Albània. Tindriem aleshores, oposats front a front, dos blocs europeus. És difícil de preveure el que pot passar.

Hi ha, però, les democràcies que vetllen perquè el conflicte no agafi extensió, ni pertorbi la pau europea. Mr. Chamberlain ha tramès una carta autògrafa al coronel Beck. Aquest sembla que no ha copsat la intenció —o potser no sap l'anglès— i, simplement,

ha tret la carta a la venda en una subhasta de Varsòvia. L'autògraf s'ha pagat molt bé.

El Govern francès ha suggerit un Comitè de No Intervenció. De moment, s'ha adherit ja a aquesta proposta el Japó, tot declarant que feia un gran sacrifici, car totes les qüestions que afecten Andorra el toquen molt de la vora a ell.

L'estat del conflicte és aquest. Una comissió d'experts ha sortit vers el lloc dels fets per a delimitar exactament quines són les fronteres polo-andorranes. Per la seva banda, el coronel Beck ha tramès ja cinquanta-quatre ultimàtums més, cada vegada redactats en uns termes de més exigència. En el darrer, i com a reparacions, sembla que demana a Andorra dos-cents paquets de tabac de quatre amb vint, d'aquells que per l'envoltori, semblen, aïll, de veres.

—Què et passa a tu?
—M'ha renyat el Papa.

Els 14 punts de Wilson es resumeixen en dos

—Ja saps que han arrestat el Queipo?
—Qui? Els alemanys, els italians o els moros?

L'inventor de la S. D. N. era un bromista... més aviat sinistre

Mr. Chamberlain s'ha atrevit a malparlar de la S. D. N. després que ja tothom qui ha volgut hi ha fet al damunt coses molt pitjors. Les paraules indiscretes del Premier anglès han produït gran indignació en els medis hipòcrites. Tothom s'ha esgarriat; tothom ha dit que calia que la S. D. N. fos el que havia estat. El que havia estat quan no hi havia conflictes que es possessin a prova.

En realitat, la Societat de Nacions no és res més que una broma, bastant pesada per cert, del president Wilson, que no sabem si saben els nostres lectors que era un bromista de marca.

Woodrow Wilson, com tothom sap, havia estat jove i havia festejat una noia. I, com alguns fan, va acabar per casar-s'hi. Ella es deia Fillen Axson. I li escrivia cartes, que

ella guardava. Però aquestes cartes varen anar a parar a mans d'un amic, Ray Stannard Baker que, un cop mort Wilson, les va publicar. Aleshores fou quan es començà de sospitar que la S. D. N. era una broma una mica pesada.

En aquestes cartes, el jove Woodrow explicava les seves aficions. Una de les més importants era el «candy-pull».

Què és el «candy-pull»? Doncs, és un joc que es feia amb «candy» i una xicota i, és clar, Mr. Woodrow Wilson. El «candy» és una marca de caramel que es fa coent melassa, fins que queda molt enganxosa i estensible. Aleshores se n'agafa un tros, s'estira i se'n posa un cap a la boca de Wilson i l'altre cap a la boca d'una xicota bonica. I es comença de mastegar, i el tros de melassa es va aprimant, aprimant. Però, com que el joc consisteix en què el fil no es trenqui, cal anar menjant i, per tant, escurçant la distància, fins que ja no n'hi ha gens, de distància s'entén.

En una carta a la seva xicota li explica: «Si sabessis el que m'he divertit a casa de Miss Woods, els seus dos germans i les seves dues germanes! Hem fet caramels al menjador, els hem cuit a la cuina i en els hem menjat al saló. Però, mentrestant, jo feia el boig amb les noies. M'havien tancat algunes vegades a l'office, una d'elles donant-me una xicota com a companya de presó, i no he pogut aconseguir que em possessin en llibertat més que amenaçant de tirar a terra l'armari de la teca... No m'he portat pas gaire bé; però el «candy-pull» no exigeix pas molta dignitat.»

En una altra carta del mateix any, 1855, deia:

«Potser no t'agradarà, i no t'hauria d'agradar, de saber que tinc la reputació, entre els meus amics i coneguts, de provocar rialles irresistibles pujant dalt de les cadires i pronunciant discursos grotescos.»

«Poseixo també tot un stock de ganyotes variades i puc fer imitacions burlesques de veus i de discursos. I bé, què! M'agrada la broma, i fins sé ballar el cancan!»

Es, doncs, un home així que ens va fer això que en diuen la Societat de Nacions. Els nostres lectors diran, però, que quan feia aquestes coses era molt jove. Bé; quan era President dels Estats Units també en feia, encara que sense pujar a les cadires.

Una vegada, un club de gramàtics de Filadèlfia estava preocupat, feia un any, per un problema. Es tractava de saber sobre quina síl·laba del mot «automobile» s'havia de posar l'accent, aquell famós accent anglès, és a dir, si s'havia de dir «automobile» o bé «automobile», carregant la inflexió en el primer cas sobre la *au* o en el segon sobre el *to*.

Ja cansats de discutir, varen decidir de consultar les dues autoritats lingüístiques més importants dels Estats Units, que eren el professor Nicholas Murray Butler, President de la Universitat de Colúmbia, i Woodrow Wilson, President dels Estats Units. Però, com que aquest darrer tenia més autoritat per ésser president de tots els americans, mentre que l'altre només ho era d'uns simples universitaris, fou decidit que Mr. Wilson fos l'àrbitre.

El club va demanar, doncs, audiència a la Casa Blanca, hi anà el dia assenyalat i el Secretari va exposar greument el problema.

—Senyor President, ens atindrem al vostre judici: ¿Hem de dir «*automobile*» accentuant *au*, o «*automobile*» accentuant *to*?

Mr. Wilson reflexionà profundament i des-

prés, amb una gran serietat, pronuncià la sentència:

—Senyor, no hi ha cap mena de dubte; s'ha de pronunciar *motor-car*.

¿Què té d'estrany, doncs, que els catorze punts de Wilson, dels quals sortí la So-

cietat de Nacions, com els Manaments de la Llei de Déu, es resumeixen en dos?

—¿Els catorze punts de Wilson es resumeixen en dos? —preguntarà el lector.

—Sí, en dos punts: Hitler i Mussolini. I dos punts, realment filipins.

REVISTA DE PREMSA

LA VANGUARDIA

CASARE CON SENORITA

honrada, de 19 a 22 apta llevar piso amueblado a la moderna y pequeño negocio de catalán de presencia con buen empleo y algo de capital. Muy serio; llos, no. Escribid dealles a: Vanguardia 6076.

Ens agradaria saber com és aquest negoci de català de presència.

*

POLLAS EN PUESTA POLLUELOS HUEVOS PARA INCUBAR

Prat, And. Legh. Orp. Rhd. T. 79615.
Av. F. Ascaso, 193.

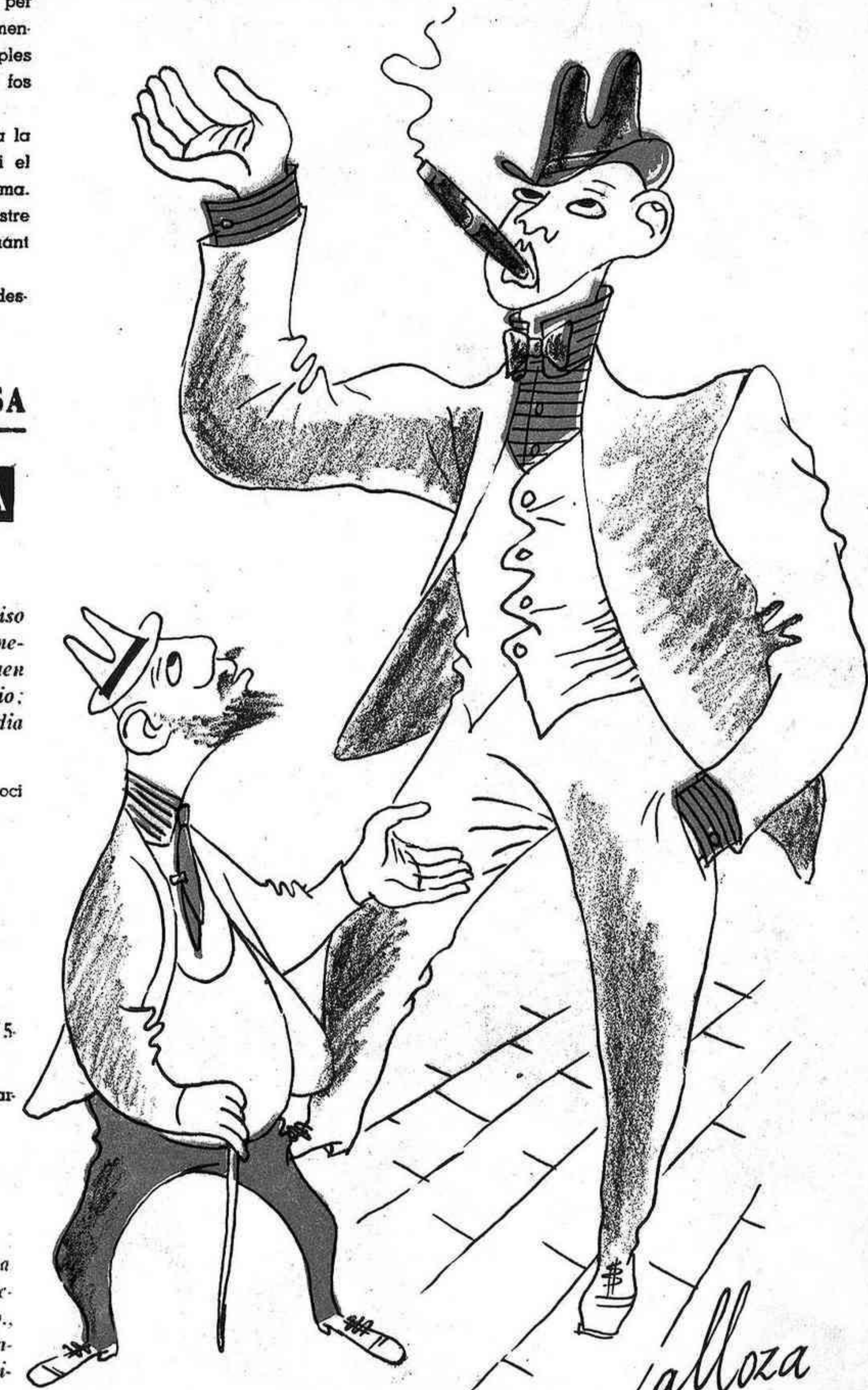
Uix! Quins anuncis admet «La Vanguardia»!

*

CAB. EDUC. Y FORMAL

b. pres. y m. v. des. conocer f. m. srta hasta 30 a. agrac., dtgaa., alta, b. carácter, carñ, b. jos., completam. indep., pref. piso pto. Ag. y llos, no. Escr. detalles núm. 2432. Ronda de la Universidad, 3.

Com no us expliqueu més bé, ens sembla que us quedareu solter.

—Si jo tingués vint anys!
—I quants en teniu?
—Vint-i-un.

Dues maneres d'anar a Roma i no veure el Papa

Que posem a disposició del canceller Hitler

Al Vaticà hi ha una gran preocupació. Pròxima a efectuar-se la visita de Hitler a Roma, ningú no sap encara si és que el canceller alemany considerarà oportú fer una visita al Sant Pare.

Les relacions vaticano-germàniques, que ja

no lliscaven gaire fa poc, ara han quedat considerablement agreujades després de la desaparició d'Austria com a Estat independent, car la catòlica Austria era una de les ninetes dels ulls del Vaticà.

De totes maneres, fins i tot tivants de re-

lacions, hi ha qui creu que la visita de Hitler al Pare Sant és obligada. Hi ha precedents. Un musulmà com l'Ex-rei d'Egipte, una vegada que va anar a Roma no es va pas oblidar d'anar a veure el Papa. Un ortodoxe com Stoiadinovitx, igualment, tots els caps d'Estat que han fet el viatge a la capital d'Itàlia, sempre han acudit a saludar l'amo del Vaticà.

Hitler trencarà aquesta tradició? Es capaç. De què no és capaç l'home del bigotet? Vet ací la gran inquietud romana. Anirà o no anirà al Vaticà?

Nosaltres, proposem diverses solucions, per a sortir-se honorablement del conflicte, sense que en pateixi el protocol.

Per exemple, Hitler pot anar tranquil·lament a Roma, anunciar que anirà a veure el Papa i després no trobar el Vaticà. Comprèn el lector la finesa de la nostra solució?

Hitler atura un guàrdia urbà:

—Vol fer el favor d'indicar-me per on es tira per a sortir a la Plaça de Sant Pere?

—La segona travessia a mà dreta.

Gràcies.

I en lloc de tirar a mà dreta, el «führer», expressament, tira a mà esquerra. Es fa un embull i es perd pels carrers de Roma. Torna a l'hotel i diu al porter:

—No he pogut trobar el Vaticà.

I arriba l'hora de prendre el tren per a tornar a Berlín, i Hitler deixa córrer la visita. El Sant Pare, i el públic, se'n fan càrrec, etc.

Una altra solució. Hitler arriba a la Porta de Bronze. Al suís que està de guàrdia li pregunta:

—Déu-vos-guard. Que sap si hi és el Sant Pare?

El suís, que ha estat prèviament alligonat per la Cúria cardenalícia, respon:

—No; ha sortit.

—Sap quan tornarà? —interroga el «führer».

—Oh —respon el suís—. No té hores fixes. Si vol, ja li diré que vostè ha vingut. El seu nom, si us plau?

—Adolf Hitler.

I el suís, es treu llapis i i paper de sota l'armadura, i escriu: «Adlofi Jitla». I tot embutxacant el paperet, es pregunta: Qui deu ésser aquest «locu»?

Vetací dues maneres senzilles i elegants de malaguanyar l'entrevista Hitler-Papa, sense donar lloc a gaires comentaris. A tots els països del món, i cada dia, hi ha milers de persones que adopten aquests procediments, sigui per a evitar «sablassos», sigui per a estalviar-se una llauca.

—Es una manifestació de camèlics voluntaris.

FRANCO MAROTO

FR

LA MANCA DE BRAÇOS

Tallar i cobrar, dues feines incompatibles en el servei de Telèfons, que caldrà posar d'acord

Senyor Director de L'ESQUELLA:

Molt senyor meu i de la meua més gran consideració: Desitjaria que en rebre la present es trobés bé de salut, com també és bona la meua i de la meua família, al Sindicat gràcies. La present és per a comunicar-li que volia telefonar-li el que li escriuria, sinó que m'han tallat el telèfon i si hagués tingut el telèfon sense tallar tampoc no li ho hauria comunicat, perquè no hauria calgut.

Li escric, doncs, senyor Director, per comunicar-li que m'han tallat el telèfon, perquè si no tampoc no li escriuria, i que me l'han tallat en les circumstàncies més molestes en què es pugui tallar un telèfon o alguna altra cosa.

El fet és, senyor Director, que un servidor tenia telèfon per a ús particular i dels seus veïns d'escala, els que eren amics, s'entén, i tot anava bé, si no és una avaria de tant en tant, que mai no me l'acabaven d'apariar, però que un dia o altre me l'apariaven, quan vet ací que un mes triguen i triguen a venir-me a cobrar el rebut i no vénen i qui es presenta és un operari que ve a tallar-me el telèfon per manca de pagament i me'l talla i jo que li dic que és que no m'han vingut a cobrar i ell que em fa que jo no

he pagat i jo que li contesto que és clar que no si no han vingut i ell que em replica que si tinc el rebut i jo que li dic que no i ell que em diu que si no el tinc és que no he pagat i m'ha de tallar el telèfon, però ja me l'havia tallat i jo que li demano que me'l torni a enganxar, que ja li pagaré a ell i ell que em contesta que ell no és un enganyador ni cobrador i se'n va i ací em té a mi sense telèfon.

Aleshores que sí, que me'n vaig a casa d'un amic que té telèfon i que em diu que ell ha telefonat dient que tenia els diners preparats i li han dit que ja passarien i jo que sí que telefono a la Companyia per queixar-me i a la Companyia que em contesten que resulta que no tenen gent per anar a cobrar i mentre telefonava el timbre de la porta que sí que fa ring ring i el meu amic que va a obrir i que entra l'operari de la Companyia que venia a tallar el telèfon per manca de pagament i el meu amic que li diu que ja té els diners preparats i el tallador que li fa que ell és tallador i no cobrador i que ha de tallar i no cobrar i talla el telèfon i el meu amic i un servidor que li preguntem perquè passa això i ell que em contesta que resulta que tots els cobradors s'han incorporat i només queden els talladors i que, per tant, només poden tallar i aleshores, se-

nyor Director, jo li faria una suggestió i seria que la Companyia ensenyés de cobrar als talladors, perquè no deu ésser pas tan difícil, ja que cobren per a ells, a fi de setmana, i que quan anessin a les cases diguessin pagar o tallar, perquè els que diuen la bossa o la vida no són pas un per la bossa i un per la vida, sinó que s'ho fan tot ells mateixos; així és, senyor Director, que jo li agrairia que es fes ressò del meu suggeriment i així potser tot aniria bé d'una vegada i jo podria donar-li les gràcies per telèfon i dir-li que pot disposar del seu adm. s. s. que li aixeca el puny,

Pasqual Farrerons.

«Els roigs volien apartar els infants de Jesús; les bombes, però, els porten al cel»

declara Pius

LA S. D. N. ESTÀ CONTENTÍSSIMA

Els conflictes internacionals es van resolent de manera pacífica

Només aquests ximpls d'espanyols que s'entesten a resistir...!

Ginebra, 20. — En els cercles de la S. D. N. regna extraordinària alegria per la solució pacífica donada per Lituània en el conflicte amb Polònia. Personalitats representatives del Palau de la Pau deien aquest matí que era així com es conservaria intacta la pau del món i no amb guerres.

—Les guerres —deia una d'aquestes personalitats— no porten a la pau més que a condició que s'acabin. ¿Per què, doncs, començar-les? Recentment hem tingut dos exemples ben encoratjadors per cert: Àustria i Lituània. El cas d'Àustria és ben remarcable: país pacífic, ha cregut que havia de donar l'exemple a Alemanya, fent-li veure que no cal la independència ni la llibertat, sinó la pau, pau i sempre pau. Cal, per tant, eliminar els perturbadors de la pau, que són els que voldrien la guerra, i ficar-los a la presó, a menys que no se suïcidin. L'exemple de les nacions petites que se saben sacrificar per la pau ha d'ésser un estimul per a les grans, i quan ja no hi hagi al món cap nació petita per sacrificar-se, aleshores la pau regna-

rà, a menys que no sigui la guerra la que regni. Però la guerra no interessa a la S. D. N., perquè va ésser fundada perquè s'interessés per la pau i pel benestar dels seus funcionaris.

Aquestes dues alegries de la Societat de les Nacions han vingut, però, després de dos grans disgustos, o potser tres o quatre; perquè la incomprendible resistència de Manxúria, afortunadament pacificada, la guerra sostinguda per Abissínia contra una personalitat tan històrica com el senyor Mussolini, la guerra de Xina i la d'Espanya, aquesta república que pretén oposar-se a la voluntat d'Itàlia i Alemanya reunides, cosa absurda, ens tenia veritablement amoïnats. La incomprensió dels pobles arriba a extrems inconcebibles i, nosaltres, que no som extremistes, no ho podem comprendre. Afortunadament, els casos d'Àustria i Lituània han vingut a reconfortar la nostra fe en els destins pacífics de la S. D. N. Aquesta nit, senyors, per celebrar-ho, hi haurà ball de societat, de nacions, naturalment.—Fabra.

Ciutat del Vaticà, 19. — Per celebrar la festivitat de Sant Josep S. S. el Papa ha fet unes manifestacions a una pelegrinació d'espanyols de l'estranger que han anat a felicitar-lo. Els manifestants volien entrar tots, però els guàrdies suïssos no han deixat passar més que una comissió.

—Ja he vist, ja, pel meu «Osservatore», que Barcelona ha estat altre cop enèrgicament bombardejada —començà Pius—. Persones poc comprensives dirien potser salvatjament bombardejada o encara horriblement bombardejada. Jo, però, des del lloc elevat on em trobo, veig les coses més serenament i he de dir enèrgicament: Déu Nostre Senyor vol castigar els estralls de la revolució i per això deixa destruir la ciutat; així, entre uns estralls i els altres, Barcelona quedarà com nova.

Es clar que em direu que hi ha hagut víctimes i, el que més conturba el meu cor, víctimes innocents. Però els pobres aviadors no podien pas anar triant, aquest vull, aquest no vull. El cor em sagna per dins i per això no es veu. Pel que fa als infants, encara estic més content. Els roigs volien apartar-los de Jesús i les bombes els porten al cel. Aquestes bombes són, per als infants de Barcelona, millors que no pas les de Can Jorba, que ja és dit. Quant als pares, si han estat bons, també són al cel i, quina alegria més gran pot haver-hi que trobar-se tots plegats a la glòria en un tres i no res?

—¿Però —s'atreví a dir un comissionat—, no pot fer S. S. res per acabar aquests horrors?

—Ja faig, fill meu, ja faig. Cada bomba porta la meua benedició i indulgència plenària per a les víctimes. Què més puc fer? ¿No veieu que Mussolini m'ha donat la llibertat i el mas de Castel Gandolfo? La ingratitude, fills meus, és un pecat molt gros!

—Taní que he estat treballant pel «Caudillo» i ara m'ha deixat al carrer.